

Các yếu tố tác động đến thu nhập ngoài lãi của các ngân hàng thương mại tại Việt Nam

Nguyễn Thế Bính^(*) • Nguyễn Dương Gia Trân

Ngày nhận bài: 22/9/2021 | Biên tập xong: 25/01/2022 | Duyệt đăng: 10/02/2022

TÓM TẮT: Nghiên cứu phân tích các yếu tố tác động đến thu nhập ngoài lãi (TNNL) của 25 ngân hàng thương mại (NHTM) tại Việt Nam trong giai đoạn 2009–2020 thông qua mô hình hồi quy bình phương nhỏ nhất (POOLED OLS), mô hình hồi quy cố định (FEM), hồi quy mô hình tác ngẫu nhiên (REM) và mô hình hồi quy Moment tổng quát (SGMM). Các yếu tố tác động cùng chiều đến TNNL bao gồm quy mô tín dụng (LOAN), quy mô ngân hàng (SIZE), tỷ suất sinh lời trên tổng tài sản (ROA), rủi ro vỡ nợ ngân hàng (ZSCORE), chi phí (COST). Ngoài ra, tiền gửi khách hàng (DEPO), thanh khoản (LIQ), thu nhập lãi cận biên (NIM), và lạm phát (LP) có tác động ngược chiều đến TNNL, đồng thời tăng trưởng kinh tế (GDP) không có tác động đến TNNL trong giai đoạn 2009–2020. Từ đó, bài viết đưa ra hàm ý chính sách nhằm nâng cao nguồn TNNL bao gồm đa dạng hóa sản phẩm và dịch vụ hướng đến sản phẩm và dịch vụ phi tín dụng, tăng cường công tác kiểm soát chi phí và rủi ro vỡ nợ ngân hàng, và đề ra chiến lược phát triển nguồn lực tài chính trong từng giai đoạn.

TỪ KHÓA: Thu nhập ngoài lãi, đa dạng hóa thu nhập, rủi ro ngân hàng.

Mã phân loại JEL: G21, G32, G33.

1. Giới thiệu

Nguồn thu nhập ngân hàng bao gồm hai thành phần chính là thu nhập lãi và TNNL. Nâng cao nguồn TNNL đang dần trở thành mục tiêu chính của các NHTM tại Việt Nam nói riêng và các ngân hàng trên thế giới nói chung, nhằm giúp ngân hàng giảm bớt sự phụ thuộc bởi hoạt động tín dụng truyền thống. Hiện nay, các NHTM Việt Nam đã và đang hướng đến việc thực hiện công tác đa dạng hóa nguồn thu nhập thông qua sự phê duyệt của Chính phủ với Quyết định số 254/QĐ-TTg phê duyệt đề án “cơ cấu lại hệ thống các tổ chức

tín dụng giai đoạn 2011–2015” và Quyết định số 986/QĐ-TTg ngày 08/8/2018 phê duyệt chiến lược phát triển ngành ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Trong bối cảnh Việt Nam đang bùng phát đại dịch COVID-19, việc đa dạng hóa nguồn thu nhập, hay nói một cách khác là nâng cao

^(*) Nguyễn Thế Bính - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 36 Tôn Thất Đạm, Phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** binhnt@buh.edu.vn.